

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност
на д-р Иво Николов Стамболийски,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
„доцент” в професионално направление 2.3. ”Философия” /Философска
антропология/ обявен в ДВ, бр. 69 от 11.09.2011 г. за нуждите на ВСУ
„Черноризец Храбър”

Автор: проф. д.пс.н. Людмил Дочев Георгиев
СУ „Св. Климент Охридски”
социална психология

Настоящото становище е изготвено на основата на документите, постъпили на конкурса за Доцент по философия, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър”, ДВ, бр. 69 от 11.09. 2011 г. и на интернет страницата на университета за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”. Представените за конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

За участие в обявения конкурс е подал документи един-единствен кандидат – д-р Иво Николов Стамболийски, редактор към Издателския център на ВСУ „Черноризец Храбър”, хоноруван преподавател в същия университет.

Кандидатът – д-р Стамболийски – представя за конкурса 40 публикации на български език, от които 1 монография, 3 студии, 6 учебника и учебни пособия, и 30 статии и научни съобщения. Заглавията, с някои малки изключения, съответстват на научната специалност на

конкурса, като основно внимание заслужава монографията „Какво е това човекът?“, Варна, УИ „Черноризец Храбър“, 2011 .

Д-р Иво Стамболийски работи като преподавател от 1984 година. Започва като асистент по философия в Икономически университет – Варна, ст.ас. в Институт за държавно и стопанско управление към МС – филиал Варна, учител по „история на философията“ в Хуманитарна гимназия „Константин Преславски“, а от 1995 година е гл.ас. по философия във ВСУ „Черноризец Храбър“. През 2011 година защитава докторат в катедра „История на философията“ във ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“.

От представените ми материали за конкурса е видно, че в основната си част научните публикации на д-р Стамболийски са насочени към философско-антропологически и социално-философски проблеми. Повечето от публикациите на автора имат и историко-философска насоченост, което показва трайните интереси на д-р Стамболийски към историята и теорията на философско-антропологическите проблеми, което пряко кореспондира на обявения конкурс. Прави впечатление опита му да разглежда тези въпроси от позициите на утвърдени парадигми („Какво е това човекът ?” – гл. I, т.1 и т.2), както и да търси нови подходи и средства да представи своята позиция във философската антропология („Какво е това човекът”, гл. I, т.6 и т.7, гл. II, т.4 и т.5). Тези въпроси са свързани и с интересите му в областта на онтологията и гносеологията (публикации 10,21,26), но това е едно доказателство, че кандидатът за обявения конкурс има широка философска култура, която е развил и обогатил през годините.

Нямам пряко наблюдение върху учебно-педагогическата работа на д-р Стамболийски, но от представените материали, особено от сборниците с есета за кандидат-студенти, както и от учебника, с който той участва, личи умението му да поставя акценти върху дадени проблеми, да разказва и пояснява, да дискутира. Без да търси ефектни изрази и завоалирани фрази,

той постига една философска и педагогическа убедителност, разказвайки или обяснявайки един или друг въпрос. Това е начин, който ми показва способност да се работи със студентска аудитория и опит на добре школуван, в добрия смисъл на думата, преподавател. Една от неговите статии – „Философия за деца”, показва и неговите добри възможности за философска пропедевтика сред най-малките – децата. Участието му в тази дейност показва усет за лична интерпретация на философията, също и професионален хъс и смелост.

Монографията „Какво е това човекът?”, УИ „Черноризец Храбър”, 2011, Варна, както и статиите с номера 14 – 19, 23 представят работите на кандидата в областта на философската антропология. Монографичното изследване дава, от една страна, едно цялостно въвеждане в проблемите на философската антропология, а от друга, представя някои нови виждания и насоки за бъдещи теоретични дискусии. Изказвам положително отношение към разработките за Макс Шелер, Ерих Фром, Херберт Маркузе. Изследването на идеите на движението „Ню ейдж” е особено показателно за широтата на научните интереси на д-р Стамболийски – търсенето на „Аз”-а и духовния свят на човека, нивата на съзнание и определянето на природата на психическото кореспондират с някои идеи в психологията и показват една информираност и задълбоченост.

Интерес за мен представлява изследването на проблема за маргиналността, което е представено в гл. II, т.4 и в някои статии. Тук е и същественият принос на автора, защото тази тема не е достатъчно разработена в българската философска литература. Достоянство на разработките виждам в извеждането на разбирането, че маргиналността не е само някакво „временно”, „междинно” състояние на живот на даден индивид между два свята, а е един цялостен начин на съществуване и стремеж на човека да открие себе си като излезе „отвъд” своето битие. Трансцендентирането на човека показва, че маргиналността е негова

онтологическа характеристика, че човек е „осъден“ да не се вписва в нормата и маргиналността е начин той да търси своята идентичност и неповторимост. От такива позиции и маргиналната харизма на личността в преходните общества и социално-психологическите аспекти на маргинализацията са представени убедително и представляват съществен принос за автора.

Втори важен момент, който искам да изтъкна е, че авторът е посветил цяла глава в монографията си на отношението „човек – техника“. Идеите, които се представят, са свързани със свършено новата ситуация, в която се намира човекът в края на ХХ-ти и началото на ХХІ в. Развитието на нанотехнологиите, биониката, биоинженерните науки поставят под съмнение представите ни за неговата природа и същност. Налице е и реалната опасност човекът да загуби своята телесност като основа за неговата идентичност. Това дава възможност на д-р Стамболийски да постави актуални и теоретически и практически важни въпроси за новите перспективи на философската антропология. Но, макар да акцентира на новите явления, свързани с информационното общество и ролята на техниката, авторът се е опитал да даде и отговор на противоположната теза – защо и как съществува „технофобията“. Това разширява и обогатява изследователската му задача.

Считам, че д-р Стамболийски е представил и систематизирал основните идеи, свързани с представите за човека, формирани през вековете. В своята монография е изследвал феномени на човешкия свят – толерантност, маргиналност, свобода и др., като е представил убедително своето разбиране. Интерес представлява защитаваната от кандидата теза за деантропологизацията на човека и възможността за взаимодействието на човека с компютърните технологии.

Моите бележки и препоръки са свързани с наличието на известни повторения в раздела за маргиналността, освен това, считам, че може да се

подобри структурата на изложението в монографията, при едно евентуално нейно преиздаване. Може би е добре, ако феномените на човека се разгърнат по-оптимално, да се обогатят и се представи една богата палитра на проявите и същностните измерения на човека.

Препоръчвам на д-р Стамболийски да се опита да разгърне своите идеи за маргиналността, като считам че може да се използват и много теоретически изследвания в областта на психологията, да се съпоставят понятията „граница”, „норма” и „маргиналност” и се направи съпоставка с идеите на големите европейски мислители М.Хайдегер, К.Ясперс, М.Бубер, Е.Левинас и др.

Личните ми впечатления от колегата д-р Стамболийски са подчертано добри. Той е много общителен, добронамерен и моите наблюдения са, че е от онези четящи хора, които днес са рядкост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере д-р Иво Николов Стамболийски за академичната длъжност „доцент” в професионално направление 2.3. „Философия” (Философска антропология).

7.01.2013 г.

Автор:

С о ф и я

/проф. д.пс.н. Людмил Георгиев/